

A ló története

1Háziasítás

- i.e. 4 évezred, Eurázsia
- az első terület, ahol a ló házasítását biztosan ki lehetett mutatni, Dél-Ukrajna volt (i.e. 3500)
- eleinte zsákmány
- majd kocsi elé fogás – harc, először a hettiták i.e. 2 évezredben
- nomád népek

2Származás és evolúció

- mintegy 60 millió éves evolúció, 2 kontinensen zajlott: Euráziában és Amerikában
- testalkata és testmagysága rókaszerű
- minden lófajnak egyetlen vad őse van!
- bronz-és vaskortól kezdődően éles különbségek a „keleti” és a „nyugati” típusú ló között

3Rendszertani besorolás

- törzs: gerincesek
- osztály: emlősök
- rend: páratlan ujjú patások
- család: lófélék
- rokon fajai:
  - ázsiai vadszamár (Ázsia, Arábia, Szíria)
  - szamarak (É+É-K Afrika)
  - zebrák (K+D Afrika)
- kromoszómaszám:

Jogom a szép környezethez – felelősségem a szép környezetért

- ló: 64
- számár: 62 (öszvérkanca esetleg termékenyül, öszvérmén terméketlen)
- elnevezések
  - nőivarú – kanca
  - hímvivarú – csődör
  - herélt – paripa
  - fiatal állat – csikó

4A ló jármódjai

- lépés
- ügetés
- vágta
- poroszkálás (teve, zsiráf, elefánt, medve)
- magasugrás világrekordja: 2,47m
- távolugrásé: 8,4m

5A ló színének elnevezései

- alapszínek: fekete, pej, sárga, szürke, fakó, deres, tarka, fehér + ezek árnyalatai
- pl. a magyar népnyelv a sárgának több, mint 30 árnyalatát különbözteti meg

6Kormeghatározás, azonosítás

- fogak
- bélyegzés
- sütés (comb, nyak, mar)
- fagyasztás
- chip

7A ló viselkedése

- menekülő állatfaj (1. menekülés 2. védekezés)
- ménesben élő – akkor érzi jól magát, ha a szociális rangsorban biztos helye van
- tartás – tér, mozgás, takarmány, társai – ha ezek nem megfelelőek, rossz szokások felvétele
- napi rendes ritmus (ménes életében nagyon fontos)
- érzékelés
- látás: térlátó de rövidlátó
- hallás
- szaglás
- memória
- túl ijedős ló: látási v. idegrendszeri hiba
- harapás, rúgás, vágás (ágaskodás): hajlam öröklődik „rosszindulat”, de oka többnyire fiatalkori bánásmód

8A lófajták többféleképpen csoportosíthatók

- vérmérséklet – hidegvérű, melegvérű
- méret alapján – kisló, póni
- elterjedés alapján – világ- helyi jelentőségű fajta
- kitenyésztettség foka szerint – félvér, telivér
- magyar lófajták – magyar félvér, mezőhegyesi félvér, gidrán, nóniusz, kibéri félvér, lipicai (OMM szülötte), magyar hidegvérű, muraközi

9A ló használata

- hátszlóként – túralovaglás, sétalovaglás, szolgálati ló /mezőgazdaság, fegyveres alakulat,.../, vadászatokban, gyógyító lovagoltatás, gyermekek lovagoltatása, csikósnyerges, cowboyló, rodeók lova, bikaviadalok lova, cirkuszi ló, málhás ló, lovas parádék lova
- fogatban – fiakerek, konfliskocsik előtt, söröskocsik előtt, futófogatban, erdészetekben, fogatos vadászatokban, fogatos turizmusban, gyerek fogatokban, igás fogatokban
- lóversenyzés – galopp síkversenyek, gátversenyek, akadályversenyek, ügető, poroszkaversenyek
- lovassport – díjlovaglás, díjugratás, military, fogathajtás, lovastorna, távlovaglás, póniversenyek, gyermek ügyességi versenyek, lovaspóló, magasiskola
- egyéb célok – lovasjátékok, hústermelés, tejtermelés, szérumtermelés

10 Lovakkal való bánásmód

- Megismerni, megérteni – természethez nagyon közel álló faj, ma is a természetes környezetben érzi jól magát, de ebbe az ember jól belefér
- Felelősség – házasított állat - „egyszer s mindenkorra felelős lettél azért, amit megszelídítettél”
- Rendszeresség, önuralom, fegyelem, rend, tisztelet, következetesség

11 Lóval kapcsolatos szakmák

- Állatorvos, lótenyésztő /ménés gazda/, lovász, patkolókovács, lóápoló, lovasoktató, lovasedző, lovassterepauta, belovagló

12 Kutatások

- Versenyteljesítménnyel kapcsolatos összefüggések (mozgás, stílus, ...)
- Lovasterápia
- Viselkedéstudományi kísérletek